

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Ε' Αριθ. 382

Διευθυντής: Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Πέμπτη 28 Ιουλίου 1927

ΤΑ 16 ΧΩΡΙΑ

Με το ανώτερω όνομα υποδηλοῦται ένας αγών συνεχής και αδιάκοπος βυθισμένος, εις το αίμα και το δάκρυ, ὃν ἀπὸ τοῦ 1863 ἔτους οἱ κάτοικοι τῶν 16 χωρίων τῆς περιφερείας Φιλιατῶν διεξήγαγον κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Τουρκαλβανῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν αἰμοβόρων οἰκογενειῶν τῶν Ντεράτων καὶ Σεϊκάτων, ἀμυνόμενοι τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν χωρίων τῶν καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ Πόβλα, τὸ Τσαμαντᾶ, τὸ Μπαμπούρι, τὸ Λεῖᾶ, ἡ Κεραμίτσα, ἡ Γλοῦστα, τὸ Μαλούνι, ἡ Λίστα, τὸ Τσαρακλιμάνι, τὸ Κούτσι, ἡ Λεφτοκαρυᾶ, ἡ Μπράνια, τὸ Λίκου, ἡ Ραβενή, τὸ Κόκκινο Λιθάρι, τὸ Λίμπορον καὶ ἡ Κοκκινίστα ἦσαν τὰ 16 χωρία τῶν Φιλιατῶν μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων τῶν ἦσαν κεφαλαιωχώρα καὶ οὐχὶ τσιφλίκια. Μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἡπείρου καὶ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ αὐτὰ ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τοῦ Ἀσίου κατακτητοῦ, ὑπὸ τοῦ ὁποῦ εδούλευε τὸ Γένος, Ζῶντες ὅμως ὑπὸ τὴν δουλείαν οἱ κάτοικοι τούτων εἶχον πλήρη τὴν ἰδιοκτησίαν ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν τῶν περιουσιῶν.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ 1863 π. ὁ. δις συχίαν τῶν ἐφύληκσαν τὰ κατακτητῆκα βλέμματα τῶν πανισχυρῶν Οἰκογενειῶν τῶν Ντεράτων καὶ Σεϊκάτων, διακρινομένων διὰ τὴν θηριώδη αἰμοβορίαν τῶν.

Συνδυασθέντες οἱ Ἀγάδες τῶν Οἰκογενειῶν τούτων ἐπέδραμον ἐπὶ τῶν 16 Χωρίων τῶν Φιλιατῶν διὰ νὰ τὰ μεταβάλωσιν εἰς τσιφλικιάτων μετὰ τὸ πρόσχημα τῆς παροχῆς τῆς προστασίας τῶν. Ἀντίστασις ὅμως οὐχὶ εὐκαταφρόνητος ἀντιτάθη εὐθύς ἀμέσως παρὰ τῶν κατοίκων εἰς τὰς κατακτητικὰς τῶν προσπάθειας καὶ τοιαύτης οὐχὶ ἀλλῶς παιητικῆ τοῦ Ραγιά κατὰ τοῦ Δυνασίου ἀλλὰ τοῦ ἐθνικῶς φρονητισμένου πληθυσμοῦ τῆς περιφερείας ἐκείνης μετὰ τὴν κατὰ τὸν Ρωσσό — τουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1854 λαβοῦσαν χώραν ἐπανάστασιν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας του.

Ἐπικολούθησαν ἀπερίγραπτοι φρικαλεότητες εἰς βάρος τῶν κατοίκων, φόντοι, δηλώσεις βιαιότητες, ἀρπαγαὶ καὶ ποικίλαι καταπιέσεις. Πάν μέσον τρομοκρατικῶς κατὰ τῶν κατοίκων ἠσχέθη. Ἄλλ' οὗτοι, ἠνωμένοι ἀδιασπάστως καὶ ἐνισχυόμενοι ἀπὸ τὸ μεγάλο μυστικὸν τῆς πίστεως τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἐπὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους, ἐνεκαρτέρησαν. Ἐκάμφθησαν, ἀλλὰ δὲν κατέλιπον ποτὲ τὸν ἀγῶνα. Μετὰ τοιαύτης αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως συνέχισαν αὐτόν, ὥστε πολλὰς προδικάλεσαν τὴν συγκίνησιν καὶ τὸν θαυμασμόν καὶ αὐτῶν τῶν Τούρκων, ὥστε, κατὰ περιόδους τινάς, μερικὸν ἔλεον καὶ δειγνῶσιν εὐμενείας πρὸς

τὰς δικαίας ἀπόψεις τῶν. Το ἔθνος καὶ χαρμόσυνον γεγονός τῆς Ἐνδόσεως τῆς Ἑπανάστασις μὲ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος εἶχε ὑλιβερόν ἀντίκτυπον εἰς βάρος τοῦ ἀγῶνος τῶν 16 Χωρίων.

Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις, φοβουμένη ἐπιδρομὴν ἐπαναστατῶν ἐκ Κερκύρας, ἀφῆκε τὰ προσχήματα καὶ ἐπέσχετο τοὺς ὁμοπίστους τῆς, τῶν ὁποίων εἶχεν ἀνάγκην διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους τῆς εἰς τὸν κατὰ τῶν χωρίων ἀγῶνα. Αἱ ἐπιδρομαὶ ὁμάδων Τουρκαλβανῶν ἀνὰ τὰ χωρία ἀπὸ τῶν περιφύμων Ἀγάδες, τῶν ὁποίων τὴν ἀγριότητα καὶ τὴν τρομοκρατικὴν ἀληθινότητα ἡ λαϊκὴ Μοῦσα μετὰ τὸ δημῶδες ῥῆμα «Κινῆσαν οἱ ἀγάδες...» ἐπολλυμνισαίνοντο. Εἶχον καταστή οὗτοι φόβητρον καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν φιλησέχων Ὀθωμανῶν. Λοιοφονίαι, δηλώσεις, ἀρπαγαὶ, παντοειδὲς βιαιότητες ἐλάμβανον χώραν κατὰ τῶν κατοίκων. Ὑπὸ τὴν βίαν καὶ δυναστείαν τοῦ κατοίκου, ἐπέτρεπον οἱ περιφρῆμοι ἀγάδες νὰ εἰσπράξουν, χρήματα καὶ ποσοστὰ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς τῶν καλλιεργητῶν ἐν μέσῳ συνεχῶν ἀντιδράσεων καὶ προστριβῶν, χωρὶς ποτὲ οἱ κάτοικοι νὰ ἀποβάλλουν τὴν συνείδησιν ὅτι ἴδια αὐτῶν ἐτύγχανον τὰ κτήματα καὶ ὅτι ἐγένοντο ἀντικείμενον ἀρπαγῆς ἐκ μέρους τῶν ἀγάρων.

Καίτοι πολλοὶ τῶν κατοίκων ἦσαν κάσθησαν νὰ ἐκπατρισθῶσι, ἄλλοι ἐδολοφονήθησαν ἢ ἀπέθανον ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἐν τούτοις οἱ ὑπολειπόμενοι συνέχισαν τὸν ἀγῶνα καὶ πολλὰ τῶν χωρίων κατάρθρωσαν νὰ διατηρήσωσι τὰς σφραγίδας ὅτι εἶναι κεφαλαιωχώρα (καρὶνὲ) καὶ οὐχὶ τσιφλίκια.

Ἡ κατάσταση αὕτη ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἡπείρου. Τὴν ὥραν αὐτὴν τῆς ἀπελευθερώσεως ἐχαιρέτησαν μετὰ τῶν ἄλλων Ἡπειρωτῶν οἱ κάτοικοι τῶν 16 χωρίων ἰδιαίτερος ὡς σημαίνοντες μαζί με τὴν ἐθνικὴν ἀπολύτρωσιν καὶ τὴν ἰδικὴν τῶν λυτρωσιν ἀπὸ τῶν ἀδικῶν κατασχέσεων τῶν ἀγάρων. Ἡλπίζαν ὅτι θὰ εὐρισκον πλέον τὸ δίκαιον τοῦ ζητήματος τῶν κατὰ τὸν τρόπον κυριαρχικὸν τὴν τοιαύτην λύσιν ἐπέβαλλον λόγοι ἐθνικῆς καὶ ἱστορικῆς δικαιοσύνης ἵνα μὴ νομιμοποιηθῇ τὸ βίαιον γεγονός. Πλὴν ἄλλ' ὅμως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπιθυμοῦσα — καὶ πολὺ δικαίως κατ' ἀρχάς — ὅπως διακηρύξῃ καὶ διαπιστώσῃ διὰ τῶν πράξεων τῆς ὅτι ἐνεφορεῖτο ἀπὸ ἀρχὰς ἰσολογίας καὶ δικαιοσύνης ἐπαθεν ἐκτροχιασμόν ἐνεκα τῆς κεκτημένης ταχύτητος ἐπιδείξεως εὐγενείας καὶ μετέπεσεν εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον. Ἐφέρετο μετ' ἐξαιρετικῆς εὐλαβείας πρὸς τοὺς τῶς τυράννους τῶν ὁμαι-

μόνων τῆς καὶ ἐδείκνυε σεβασμὸν καὶ προσήλωσιν πρὸς τὰ βία καὶ δυναστεία κτηθέντα δῆθεν δικαιώματα ἀγάρων. Μετὰ δυσφορίας καὶ δυσπιστίας, δύναται τις εἰπεῖν ἦκουε τὰ παράπονα τῶν τῶς ραγιαδῶν ὡσανεὶ τοὺς ἤθελε νὰ παραμείνουν τοιοῦτοι. Ὑπὸ τὴν στρεβλὴν αὐτὴν ὥθησιν καὶ ἀντίληψιν τελούσαι οἱ Ἀρχαὶ προσεπάθουν νὰ λησμονήσωσιν μίαν δολοφονικὴν ἱστορίαν. Λοιπὸν βωβοὶ εἶναι οἱ τάφοι. Τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοὶ δεκαετηρίδων δὲν ἤκούοντο πλέον. Ἡ ἐποχὴ τῆς διακυβερνήσεως καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Στεργιάδη ἐναντι τῶν κατοίκων τῶν 16 χωρίων ἀποτελεῖ ἀντικατοπτρισμὸν τινὰ τῆς ἀγαδικῆς ἐποχῆς τοῦ 1870. Ἐπὶ τέλος τῷ 1920 ἐψηφίσθη ὁ ὑπ' ἀριθ' 2250 Νόμος, δίδων μίαν λύσιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Τὴν 14 Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἐκδικάζεται ἡ ὑπόθεσις τῶν 16 χωρίων τῶν Φιλιατῶν καὶ τοῦ Κερασόβου Κοινότης παρὰ τῆς ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ Νόμου ὀριζομένης Ἐπιτροπῆς. Ὁ μετ' ἐπιμονῆς ἐγκατεργήσεως, ἀπὸ δεκαετηρίδων συνεχιζόμενος ἐν μέσῳ τοῦ πόνου καὶ τοῦ αἵματος τῶν κατοίκων τῶν 16 χωρίων, ἀγὼν πρὸς τοὺς περιφρῆμους ἀγάδες παρέδωκε ταῦτα εἰς τὴν ἱστορίαν. Θὰ κριθῇ ἤδη ἂν ἡ βία δύναται νὰ κατισχύσῃ τοῦ δικαίου. Πρόκειται περὶ ἔργον ἀνομιαντικῆς, ἱστορικῆς ἀποκαταστάσεως.

Γεώργιος Νιαβῆς
δικηγόρος

ΖΗΤΗΜΑΤΑ
=| ΚΑΙ |=
=|| ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ἀνεγνώρη εἰς τινὰ ἐγγόριον ἐφημερίδα ὅτι ὁ βουλευτὴς κ. Ἀλέξ. Μελάς προσέφερε πρὸς ἀποφασίσιν τοῦ ἀνεγειρομένου Σχολείου Βελτιστίας δραχμὰς 15 χιλιάδας. Δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ἀσφαλῶς ὅτι αἱ 15 αὐτὰ χιλιάδες ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ πρὸς ἀνέγερσιν δημοτικῶν Σχολείων Κληροδοτήματος τοῦ ἀσκημένου Βασιλείου Μελά, παρὰ τῷ δ. πολεῖ θὰ ἐνήργησεν ὁ κ. Βουλευτὴς, καὶ ὅχι ὅτι προσέφερεν τὸ ποσὸν αὐτὸ ἀπὸ τὴν τζέπην του.

Δὲν ἀπαιροῦμεν ὅτι αἱ βουλευταὶ Ἰωαννίνων κ. κ. Δημ. Μπατσαρῆ καὶ Ἀλ. Λούλης εἰργάσθησαν ὑπὲρ τῶν ἀνέγκων παραγωγῶν, δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ παρασιωπήσωμεν καὶ τὸ ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἰργάσθησαν καὶ οἱ Λαῖκοι βουλευταὶ τῶν Ἰωαννίνων κ. κ. Γουδας καὶ Χρηστοβασιλῆς. Ἀρνούνται οἱ ἐνταῦθα ἀμαξοκαρραγωγεῖς ὅτι πρῶτος ὁ βουλευτὴς Χρηστοβασιλῆς τοὺς ἐγραψεν ὅτι ὁ ἀπεσταλμένος τῶν κ. Καλαμπόκας, ἀντὶ νὰ ἐνεργῇ ὑπὲρ τοῦ ζητήματος τῶν ἐφοῖτα εἰς τὴν

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΚΩΝ)ΝΟΝ

Τὸ ἐν Πειραιεὶ ἐθνικὸν Σωματεῖον «Συνταγματικὴ Δράσις» διοργανώνει ταξίδιον προσκυνήματος εἰς τὸν ἐν Φλωρεντίᾳ τάφον τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντίνου, τὸ δὲ σχετικὸν πρόγραμμα ἐχειλῶς ἐξῆς:

Ἀναχώρησις ἐκ Νέου Φαλήρου τὸ ἀπόγευμα τῆς 31ης Αὐγούστου, ἡμέραν Τετάρτην, μετὰ προσέγγισιν εἰς Πάτρας καὶ Κέρκυραν. Ἀφίξις εἰς Βενετίαν Σάββατον πρωτ', 31 ἢ 1 ὁρίου, καὶ διαμονὴ αὐτόθι 4 ὁρών. Ἀναχώρησις ἐκ Βενετίας καὶ ἀφίξις εἰς Φλωρεντίαν αὐθημερόν. Νυκτερινὴ ἐπίσκεψις τῆς πόλεως δι' αὐτοκινήτων παρὰ διερμηνέων καὶ ὁδηγῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐξπρές.

Κυριακὴν 4 ἢ 5 ὁρίου: Μνημόσυνον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ αἰμνήστου Βασιλέως. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπίσκεψις ὁλῶν τῶν ἀξιοθεάτων μνημείων τῆς Φλωρεντίας.

Ἀναχώρησις ἐκ Φλωρεντίας Δευτέραν, 5 ἢ 6 ὁρίου, καὶ ἀφίξις ἐν Βενετίᾳ αὐθημερόν. Νυκτερινὴ ἐπίσκεψις τῆς πόλεως ταύτης, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐπομένην, Τρίτην, 6 ἢ 7 ὁρίου, καὶ ἀναχώρησις ἐκεῖθεν τὸ μεσονύκτιον τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἀφίξις εἰς Νέον Φάληρον, μέσον Κερκύρας καὶ Πατρῶν, τὴν Παρασκευὴν, 9 ἢ 10 ὁρίου.

Τιμὴ εἰσιτηρίου μετ' ὁλῶν τῶν ἐξόδων: ἦτοι αὐτοὶ ἀτμοπλοίου καὶ σιδηροδρομικῶν, λέμβων, αὐτοκινήτων διερμηνέων, ὁδηγῶν καὶ τροφῆς ἐπὶ δέκα ὁλας ἡμέρας:

Διακεκριμένη θέσις Διρέττες 2300
Πρώτη θέσις Διρέττες 1800, Δευτέρα θέσις Διρέττες 1150 καὶ Τρίτη θέσις Διρέττες 450.

Ὑποβολὴ αἰτήσεων καὶ καταβολὴ ἐν Ἀθήναις ἢ Πειραιεὶ τοῦ τιμήματος τῆς ἐκδρομῆς παρὰ τῇ αὐτῇ Τραπέζῃ τῶν Ἐμπορῶν γίνονται καὶ μέχρι τῆς 15ης Αὐγούστου.

Σχολὴν τῶν Αὐτοκινήτων ὁδηγῶν διὰ σκόπευον τὴν τέχνην τῶν Αὐτοκινήτων ὁδηγῶν. Γραφὴν τὸ παρασιωπῶν.

Ὁ φρενέλις τῶν κ. Γεώργ. Βασιλῆος, τὸ ἐμπνευσμένο Ἡπειρωτικόν, διὰ τὴν ὁδηγίαν τῆς Ἡπειρώτικης Προσκυπίας ἐξῆς τῆς πείρου μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἀπερίφραστως εἶναι ὁδηγὸς τοῦ ἐν Ἡπείρῃ Προσκοπισμοῦ, καὶ ὁ ἐπαξίως φέρει τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγῶν τῶν Ἡπειρωτῶν Προσκόπων. Καὶ δὲν ἐδῆμιόσε μόνον ὁ κ. Βαβαρέτος τὸν Ἡπειρωτικόν Προσκοπισμὸν, ἀλλὰ καὶ ἐπαξίως ἐπαρρηγόσε ὡς τοὺς κ. κ. Μάνθον, καὶ Στ. Ζούμπιν, οἱ δὲ δύνανται μίαν ἡμέραν ἐπαξίως τὸν διαδεχθῶν.

